

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu
se primesc. Manuscrise
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
G. Augenthaler & Emanuel Lesser,
Karlstr. 10. Schalk, Rudolf Wasse,
A. Appelta Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Skateln Bernat. In Ham-
burg: Marolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 60
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagină a 3.a o
săptămână 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un esemplar 5 or.
7. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 280.

Brașov, Sâmbătă 18 (30) Decembrie.

1899.

Par nobile fratrum.

II.

Nu există națiune valahă, exclamă Bartha Miklos, pentru-că nu este și n'a fost teritoriu valah deosebit, constituția valahă deosebită, nu au rămas urme de instituțiuni deosebite ale vieții naționale valah și Valahii nu s'au știut încheia într-o unitate națională, ca Ungurii, Sécuii și Sașii.

Afirmă, dér nu dovedește nimic. Gazetarul sécuii ignorază, că acele legi fatale, Aprobatele și Compilatele, pe care s'a întemeiat despotismul de rassă al strămoșilor săi în Ardeal, atunci când proscriseră poporul nostru, nu vorbiau decât de o „națiune valahă“, *natio Valachorum*.

Dér ore, ce teritoriu deosebit au avut Maghiarii sub Almos? Ce instituțiuni și urme ale vieții lor au rămas de pe acele timpuri și mai târziu, decât nu orașe și sate arse și popore jăfuite?

Conchide Bartha, că o națiune neesistentă nu poate avea nici eroi naționali.

Așa cevași face efect asupra cetitorilor foicei lui, preocupați de ura de rassă. Dér concludiunea nu are nici un temei. Fost'au ore Americanii, pe timpul dominațiunii Englesilor, când erau colonii și supușii acestora, o națiune încheată cu teritoriu deosebit? Și totuși, cine va cuteza a susține, că Washington nu este un erou național al Americanilor?

Invențiosul gazetar sécuii preține a cunoște eroismul „națiunii române“ numai din satele arse, femeii și copii omoriți etc. de pe timpul lui Horia și Iancu.

Dér ore se nu fi audiat el nimic de Românii împușcați ca iepurii pe câmp numai așa din plăcere domnescă? Să nu fi audiat despre furci ridicare la capetele satelor și despre Românii spânzurați în ele înainte de izbucnirea revoluției, nu-

mai de dragul lui „unio vagy halal“? Dér despre Sécuii lui Berzeneczey, cari duceau cu carele averi jăfuite dela Români și cireți de vite și cari din acel jaf s'au îmbogățit, figurând și în țara de ađi, ca mari viriliști?

Firesce, că nu e lucru frumos, ba trădare de patriă în *optima forma* din partea unor Valahii proști, să nu se lase a fi spânzurați, împușcați, pârjoliți și jăfuiți din partea vitejilor Sécui și Maghiari kossuthiști, fără de a-se opune și apăra!

Răsboiele și în deosebi cele civile, nu se fac cu mâni înmănușate și va concede și d-l Bartha, că pentru cel spânzurat și pârjolit e tot una, decât a fost spânzurat și pârjolit după lege — la poruncile lui Kossuth și a „verbirosag“-urilor, — ori fără de lege prin „Valahimea cea proastă“.

Națiunea francesă este și a fost în toate timpurile cel puțin așa de cultă, ca națiunea secușcă, — totuși cât sânge s'a vărsat și câte cruzimi s'au săvârșit în revoluțiunea cea mare francesă!

Firesce, că Iancu dimpreună cu Horia sunt „haramia vezer“ și „trădători de patriă“ în ochii lui Lazar Miklos și ai lui Bartha Miklos. Cel dintăiu pentru-că n'a lăsat ca poporul său să fi schingiuit de Kossuth și ai săi, ci a pretins libertate și drepturi pentru el și a luat arma când nu numai i-s'a denegat acesta, ci poporul a fost atacat cu arma; cel din urmă fiind-că a încercat să libereze pe iobagiul maltratat.

Bartha va fi știind fără indoială, că Horia în mai multe rânduri a încercat să ușureze sorțea iobagilor pe cale legală, prin împăratul însuși, dér n'a isbutit, căci „*meltsasii*“, antecesorii procurorului Lazar și ai apărătorului său, erau mai puternici decât împăratul. Amărit până 'n suflet de astfel de stări ticăloșe, Horia s'a hotărât să libereze el însuși pe sermanul popor din jug. Ce merita un

om ca acesta și care i-ar fi fost recompensa din partea concetățenilor săi în istoria, decât i-ar fi succes să înfrângă jugul iobăgiei?

Dér inaintea unui democrat așa mare cum se dă Bartha Miklos, nici Dozsa György nu e decât „haramia vezer“ și trădător de patriă. In mintea mărginită și în inima îngustă a archișovinistului nu intră, ce onore era pentru némul maghiar și ce fericire pentru țără, decât iobăgia se ștergea și drepturile omenesci intrau în vigore aici cu 300 de ani înainte de revoluțiunea cea mare francesă.

Dér ce le pasă lui Bartha și Lazar Miklos de drepturile omenesci? Ei țin, că semeșii lor până la 48 au fost acei patrioți mari, cari au luptat pentru privilegiile *meltsasilor*, ér dela 48 încóce se luptă pentru privilegiile rasei maghiare, — cam același lucru, căci tot *meltsasii* au rămas gardi pe lângă ole. Ér contrarii toți sunt „haramia vezer“ și „trădători de patriă“.

Și decât vom fi întrebați, cum cu toate sbuciumările și luptele crâncene de eliberare a ajuns Românul în țera sa proprie a fi sclav și lipsit de drepturi și de teritoriu propriu național, — vom răspunde lui Bartha Miklos: prin conjurațiunea națiunilor privilegiate în contra națiunii române desmoștenite.

Politica perfidă a *meltsasilor* din evul mediu a trecut prin moștenire la urmașii lor de ađi, cari o continuă în altă formă. Dér nu le va mai succeda a doua oră a înștrăina poporul nostru de capii și conducătorii săi. Păstorii nu vor mai părăsi turma lor, ér adversari ca cei doi Mikloși vor deschide odată ochii și Românului de rând și-l vor învăța să fiă mai aprig în apărarea demnității sale naționale.

Conferență episcopescă. Foile din Pesta aduc școirea, că primatele Vaszary a

convocat pe toți episcopii unguri catolic și pe episcopii români uniți și ruteni la o conferență comună pe la mijlocul lunii Ianuarie 1900. Obiectul principal al conferenței va fi cestiunea organizării autonomiei catolice, în care se va aduce o hotărâre definitivă, după-ce în privința acesta tratările, ce au urmat de curând, au condus la rezultat multămitor. Aceleași foi susțin, că cu scaunul din Roma s'a stabilit înțelegere cu privire la aceea, că ce fel de condițiuni trebuie să se aducă pentru-ca Roma să-și dea învoirea la înființarea autonomiei. Acesta a fost până acum piedeca de căpetenia, deore-ce chiar și în sinul episcopatului erau până acum divergențe de păreri, cari — afară de pozițiunea separatistică a preoției române unite — au căutat validitate și la Curia papală. Membrii lumeni ai congresului autonomic au asigurat pe factorii competenți bisericesci despre cea mai mare prevenire a lor, și astfel cu ocazia desbaterilor nici nu se va face discuțiune asupra acesta.

Lupte în clubul liberal.

Intre *szelești* și *tiszaiști* sunt de un timp încóce mari animosități. Cei din urmă și-au pus de gând să trântescă pe Szell din șea și să pună în locul lui pe groful cel cu „frățietatea“ dela Arad, despre care tatăl său, bătrânul vulpoiu Tisza, dăsesse odată, că „Bihorul îi e prea mic.“ Ienicerii *tiszaiști* din partidul liberal se pricep de minune la intrigi; ei sunt bucătari diplomați și pe lângă acesta și consumatori gurmanđi, cari nu se mulțumesc numai cu mirosul mâncărilor, ci vor să se și sature până'n gât.

Tinta *tiszaiștilor* a eșit pe față destul de lămurit, când cu vorbirea lui *Pulszky Guszti*, care în plină ședință a camerei luase în apărare pe Banffy. Una din foile unguresci semi-guvernamentale dăce chiar, că garda așa numită *populus Banffyamus* din partidul liberal dispune ađi de forțe considerabile. Ea constă din vr'o 60 de ieniceri, parte membri vechi, parte membri noi ai partidului. Aceștia sunt dușmani de mörte ai „erei nouă“, nu numai pentru-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Istorióră transvaaliană.

— Fine. —

II.

Intr'aceea fata sbura în misiunea ei samaritană. Ea, fată de Bur, iubea pe inginerul engles din mina vecină și soia foarte bine, ce s'ar întâmpla, decât Jan i-ar descoperi secretul mai înainte de ce tatăl său și-ar fi dat învoirea. Răsboiul îi despărția acum inevitabil, și s'a jurat pe toți sfinții, pe tot ce avea mai drag, că nici-odată ea nu va fi nevasta lui Pirt Jan. Mai bine, își gândia, se va omori, decât situația va cere. Era aprópe de mină. Cât ce se auđi sunet de potecóve un bărbat eși afară dintr-o căsuliă de fier și alergă nebun spre ea.

— Scumpa mea! strigă el răpit, ajutându-i să se dea jos de pe cal. De ce graba acesta? Vino înăuntru și spune-mi ce e?

Fata lăsă, ca inginerul să-i lege calul, și fără voință intră în căsuliă, cădând de jumătate amețită în brațele lui.

— Iubitul meu! șopti ea, Marți izbucnesce răsboiul și vărul meu a venit acasă.

— Răsboiul? Nu se póte! strigă tînărul bărbat.

— Decă mâne nu vei părăsi acest loc, Jan, care de sigur va sci despre visele mele, te va împușca. Trebuie să te despărțezi! — vei pute trece foarte ușor prin pasul Dutch cu pușca și cartușiera pe umăr. Iti voiú câștiga aceste obiecte acasă și la nópte ți-le trimit, numai să-mi promiți, că în dorți de ți vei pleca. Mâne la 7 ore trebuie să fi peste pasul Van Keston și apoi călăresce curagios și prefă-te, că ești un Bur, care adunú óste.

Bărbatul îmbrățișă fata, cât timp acesta vorbi.

— Și pe tine, mititică, trebuie să te părăsesc! N'ai veni mai bucuros cu mine?

— Eu nu ți-ăși fi de nici un folos, căci când vom strimtora poporul d-tale la mare, de sigur Burii ne-ar afla și nu mi-ar plăcé să părăsesc tocmai acum pe tatăl meu. Pot eu să fac acesta?

Jan ocoli mișa și-și lăsă calul cam la jumătate de mil dela edificii. Intemplarea i-a dat de școire, că inginerul se află în căsuliă și, în inimă cu dorul răsburării, plecă. Când ajunse cam la vre-o 50 de yarde depărtare de construcția de fier, înaintă cu mare grijă, apoi culcându-se în iarba își puse urechia pe tubul de fier și astfel auđi toate amănuntele scenei.

— Il împușce, când va trece pasul! își gândi Jan zimbând diabolic; apoi îi duc oapul la mósă și-l arunc la picioarele Jenney. De n'ăși face o, de n'ăși ajunge ce voesc cu fata, sunt bun de legat.

— Trebuie să merg, Henry! auđi fata vorbind.

— Nu încă, draga mea; nu mai poți să aștepti câte-va clipe?

Jan, turbând de mâniă își scóse pumnalul, dér se liniști, când auđi răspunsul fetei.

— Bine, dragul meu, voiú mai rămâne dece minute, apoi Dumșeșeu cu d-ta, póte pe vecie!

Jan se sculă și dispărú repede, căci simția, că despărțirea lor nu va fi așa de

scurtă. Sări pe cal, fată îi era ca a unei statue, și se reintórse pe calea, pe care a venit. I-ar fi plăcut să fiă în curte în momentul, când se întórce și Jenny, dér a fost imposibil.

Când fata ajunse la căsuliă, o figură se ridică de pe paie.

— Tu ești Bill, ce bine, că te gădesc aici! dăse apropiindu-se și recunoscând pe arap în întuneric.

— Missy, Massa Jan m'a bătut cu sbiciul și a dăș, că-mi omóră femeia și copiii, decât nu-i spun unde s'a dus Missy. Capul și-l ținú plecat cu umilire, oát timp vorbi.

— Și tu i-ai spus, Bill?

— Da, Missy, n'am avut ce face, nite la spatele mele.

Prin creerul Jenney gândurile treceau cu repedițiunea fulgerului.

— M'a urmat el? întrebă.

— Da, Missy.

— Atunci școie, își gândia, și-l va pușca în pas. Bill, am ceva să-ți spui, nu sci?

— Da, Missy, mor pentru d-ta.

oă au fost alungați dela iesle, oi pentru-că mai au și temerea, oă vor fi goniți de pe câmpul politicii militante. Guvernul, continuă fôia din cestiune, este atacat din centru și din cele două aripe; centrul este saturat cu sentimente clericale, și mai mult sêu mai puțin e agrar, dintre cele două aripi, una e protestantă și alta israelită, cu colôre mercantilă. Și etă, că patru ani după acțiunea politică-bisericească, totuși velleități politice-bisericești sunt, cari își stau adf față 'n față.

Guvernul Szell este prin urmare într'o situație foarte grea, mai ales oă evenimentele din Austria favorizează intrigile olicei tisaiste, cari sunt spriginite în mod efectiv din stânga extremă. Unii dîc, oă acest sprigin ar fi cauza pentru care Francisc Kossuth s'a aliat erăși cu fracțiunea Eötvös și va intra în rëndul colaboratorilor lui „Egyetertes,” despre care se scie, oă e cel mai mare adversar al lui Szell, și dimpotrivă apără politica imorală a lui Banffy.

În presa maghiară vedem discutându-se viu aceste aparițiuni.

Ingrijirile Maghiarilor.

Politicianii maghiari sunt de-o limbuață caracteristică acum, când evenimentele din Austria i-au pus pe seriose griji. Într'o fôia fruntesă din Pesta „un politician distins activ” își debiteză părerile lui asupra situațiunii, dăr mai ales asupra așa numitei „opere a lui Deak” (pactul), care este pus la grea probă.

Din mersul ideilor lui apare, oă Ungurii sunt serios cuprinși de temerea unei *marți schimbări* apropiate în forma actuală de guvernament a monarhiei dualiste. Îl torturază mai virtos frica de introducerea absolutismului în Austria, în care cas Corôna se va amesteca și în afacerile de acasă ale Maghiarilor. El crede, oă transformările se vor începe cu revisuirea constituției austriace. Un for ales sêu numit va conduce pe un timp ore-care afacerile Austriei, cestiune, cu privire la care admite și sfaturile, ce s'ar da din partea Ungariei.

Stăruind asupra aspirațiunilor la teritor *vamal independent* ale Ungurilor, „distinsul politician” declară, oă acêsta e lucru foarte delicat; e delicat în primul rënd din cauza crizei financiare actuale, vorba fiind de arangiamente și întreprinderi mari. El e de oredință, oă adf Ungurii n'ar puté căpeta bani și credit în străinătate.

În fine e hotărît de părerea, oă criza constituțională și de guvern din Austria va înfluința și asupra Ungariei, până când noua constituția austriacă s'ar puté împăca cu constituția ungară. Vorba fiind de susținerea dualismului, ceva trebuie să se facă, decă e să fi salvat, apoi exprimă părerea, oă Coloman Szell va fi atât de prevădător și isteț, să iese de-asupra curentului.

Din tôte apare, oă Ungurii sunt foarte îngrijați de cele ce se petrec, și li-ar plăcé, decă pentru tôte crizele actuale s'ar afla „formule” cu ajutorul cărora să fiă abătut pericolul ce-i amenință. E mare întrebarea, decă în împrejurările de față s'ar puté rezolva cu formule cestiuni mult mai grele de rezolvat, decăt o simplă temă din aritmetică.

În contra triplei alianțe. Delegațiunea ungară a ținut alaltaeri ședință în Viena. Cu ocaziunea acêsta ministrul comun de finanțe presentă un proiect, prin care cere îndemnitarea budgetară comună pe timp de patru luni. *La desbaterea în plenul ședinței* se ridică în contra acestui proiect membrul Gabriel Ugron, care ținut un discurs *în contra triplei alianțe*. Etă, în resumat, ce dîse Ugron:

Nu primesce proiectul guvernului, pentru-că tripla alianță n'a adus nici un folos Ungariei; tot folosul îl ia Germania. Tripla alianță i-a izolat total pe Maghiari. În numele triplei alianțe vorbesce împăratul german, el e Agamnon-ul, Austro-Ungaria și Italia sunt numai apartinente. În urma izolării crescende, ei au devenit sub tutorat, ca luntrea pe lângă corabiă. Și luntrea are corp deosebit, construcția și cârmă, însă n'are deposit de forță pentru mișcare și decă nu vré să ajungă la țerm fără port, atunci trebuie să se supună. Guvernarea internă cu puteri împărțite a adus cu sine, oă „am ajuns sub funiile de tragere ale Germaniei.” Privim cu resignațiune tăcută, cum Germania cochetă cu Rusia, contra căreia s'a înființat de fapt tripla alianță.

Decă de dragul alianței, trebuie să facem hotăruri Italiei, în căreia Ungariei se pune, pe lângă vamă de 3 fl., vinul italian, sub pretextul circulației cu statele vecine. Decă slăbirea alianței române trebuie din nou verificată, produsele economice ungare sunt preterate de esportul român. — Ugron continuând dîse, oă Germanii din Austria iau poziția în contra casei domnitoare și nisuesc spre dismembrarea Austriei, și mișcarea acêsta nu e respinsă din nici o parte a Germanilor din imperiu. Decă stările acestea duréză tot așa într'un stat din tripla alianță, atunci în tôtei Maghiarii se deșteptă simpatiile pentru Francia, care față de națiunea maghiară s'a purtat totdeauna cu interes și n'a făcut nimic în contra ei și a diastiei.

Proiectul a fost votat și s'a dat guvernului o îndemnitare budgetară de patru luni.

Discursul lui Ugron este comentat, firesce, de aproape întreaga presă maghiară. „Budapesti Hirlap” se ocupă mai ales cu acea parte din vorbirea lui Ugron, în care acesta a presentat tripla alianță ca fiind numai în interesul Germaniei și spre slăbirea Ungariei. Fôia ungară are păreri

cu totul contrare. Ea dîce, oă nu e nici o nenorocire pentru Maghiari, decă împăratul Wilhelm dă tonul în tripla alianță, căci dôră toamai acest împărat este, care a pus punctul de greutate al alianței în Ungaria (!) și pe cât a putut a giugiulit pe Maghiarii.

Răsboiul din Africa sudică.

Scirile sosite de pe câmpul de răsboi nu anunță nici un eveniment mai nou. Mai însemnat e ceea-ce se telegrafază la Londra despre răscolă Olandesilor din Cap. Se spune anume, oă alianța Africanderilor este răspândită pretutindeni și membrii ei sunt, în termin engles dîs, *neleali*. Tôte comunitile din nordul Caplandei sunt *neleale*, adecă nu vor să mai recunoscă regimul engles, și decă Anglia se va rezolva să continue răsboiul până 'n fine, *toți Olandesii sunt decizi a prinde armele*.

Mișcarea de răscolă a Olandesilor o caracterizează între altele faptul, oă un membru al parlamentului a predat, în fața a 200 de ômeni, în mod sêrbătorec stindardul statului liber Oranje unui comandant bur, exprimând speranța, oă stindardul acesta va fi dus din victoriă în victoriă.

Din Londra s'a dat ordin comandantilor de trupe din Africa sudică să se rețină dela ori-ce atac, până când va sosi acolo lord Roberts și lord Kitchener. Lord Roberts va începe operațiunile d'acapo cu armatele unite de sub actuala conducere a generalilor Gatacre, French, Warrar și Methuen. El va porni din Capetown contra Bloemfontein.

În contra ministeriului de răsboi din Londra se ridică proteste tot mai mari în Anglia. El e învinuit, oă a pornit la răsboi artileria cu tunuri vechi ticăloșe, că nu s'a îngrijit de cavaleria de ajuns. În „Westminster Gazette” deputatul Wilson a publicat o scrisore în care se dîce:

„Să continuăm ore ororile răsboiului, să mai simțim încă pierderea ofțierilor și soldaților noștri? Eu am urmărit cu atențiune viața lui Chamberlain. Datoria lui ar fi fost, să aibă cunoștință prealabilă despre invasiunea lui Jameson și să o împiedece. Datoria lui și a ministrului de răsboi ar fi fost, să aibă cunoștință despre pregătirile de răsboi ale Burilor... Decă — cum se dîce — răsboiul a fost inevitabil, trebuia să fim pregătiți, ér nu să ne trimitem soldații la scaunul de măcelărire. Ce se va întâmpla însă? Ne vom încorda tôte puterile și vom sili pe Burii la supunere. Apoi? Câmpurile de aur ale Africei sudice, minele de diamant din Kimberley sunt, pentru care purtăm răsboiul? Decă nu acestea sunt cauza, de ce nu facem să înceteze răsboiul fratricid? Amândouă părțile au dovedit, oă sunt viteze și devotate. La finea veacului 19 am arătat lumii, oă două rase albe se luptă între sine, pe când de tôte părțile ele sunt încunjurate de negri de 4—5 ori mai numeroși, la cari se trimite misionari, ce vestesc învătaturile lui Christos, pacea pământenă.”

SCIRILE DILEI.

— 17 (29) Decembrie.

Asociațiunea națională dela Arad și-a ținut adunarea generală Lunia trecută. La adunare a asistat, fiind invitat prin o delegație specială, și P. S. Sa episcopul Goldiș. Adunarea fû deschisă printr'un avântat discurs de P. C. Sa arhimandritul Aug. Hamsea, ca vice-președinte al Asociațiunei. Dênsul exprimă speranța, oă printr'o armonică lucrare și cu sprijinul P. S. Sale d-lui episcop, Asociațiunea va desvolta o activitate mănoșă. Episcopul răspunde declarând, oă și va da tot concursul la prosperarea acestei folositoare instituțiunii. Procedându-se la alegerea biuroului, adunarea proclamă ca president pe episcopul. În raportul general, cetit prin d-l secretar Dr. G. Proca, s'a constatat, oă Asociațiunea are 7310 fl. bani depuși spre fructificare; 14 membri fondatori și 354 ordinari. S'au mai înscris 78 membri noi.

Între fondatori s'au înscris: P. S. episcopul și d-nii: St. Antonescu, Dionisiu Popovici și Aug. Beleş. S'a dat direcțiunii îndemnișare a distribui tinerilor meseriași stipendii până la 300 fl.

De anul nou. Ni-se comunică din partea d-lui secretar general, oă la cassa „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român” au intrat pentru fondul Casei Naționale următoarele contribuiri în scopul rescumpărării feliicitărilor de Anul nou: 1) Onoriu Tilea inginer Sibiu, 10 cor., 2) Ioan cav. de Pușcariu septemvir i. p. Bran 10 cor., 3) Dr. Ilarion Pușcariu arhimandrit Sibiu 6 cor., 4) Dr. Ilie Beu medic Sibiu 5 cor., 5) Leontin Simonescu secretar metrop., Sibiu 4 cor., 6) Sever de Barbu comptabil Reghinul-săsesc 5 cor., 7) Dumitru Banciu farmacist Seliște 5 cor., 8) Nicolau și Ioana Racota medic Șeica mare 4 cor., 9) Nicolae Moisic comerciant Sâmbăta de jos 1 cor. — Suma 50 cor.

— D-l director al gimnasiului român din loc ne comunică, oă a primit din partea d-lui Nicolau Garoiu avocat în Zărnesco 2 fl. pentru masa studenților, drept *rescumpărare a feliicitărilor de Anul nou*.

Erăși „Maghiarii greco-catolici”. Foile ungaresci sunt informate, oă acugi va pleca la drum ceta de peregrini „maghiari greco-catolici”, ca să ceră dela Papa din Roma concesiunea introducerii *limbei liturgice maghiare*. Tot odată se vestesc, oă din partea „cercurilor competente” s'au pornit tratări în favoarea înființării unei episcopii „greco-catolice maghiare”. — Cu de acestea vor să salute „supușii maghiari” ai Papei începutul vécului al XX-lea!

Neconfesionalitatea în Oradea-mare. Din Oradea-mare se scie, oă *neconfesionalitatea* cuceresc acolo teren din ce în ce mai mare. Dilele acestea 11 persoane au anunțat primarului, oă părăsesc confesiunea la care au aparținut până acum și vor deveni neconfesionali.

Concertul Lulu Gmeiner. Chiar de nu era bine cunoscută la noi mai dinainte, ca ficia a acestui oraș și de nu i-ar fi premers renumele, ce și-l'a câștigat în Germania, concertul de-aseră i-ar fi asigurat d-șorei Lulu Gmeiner cel mai deplin succes și tôte simpatia publicului. A fost o adevărată plăcere de a-o asculta. Vocea ei de alt puternică și majestôsă în forte, e dulce, mlădiôsă și subjugătore în finul piau și pianissimo. Dăr mai presus de tôte este de laudat și de admirat escelenta și bine pêtrunsa predare a cântecelor, via și nemerita lor caracterizare. Aplaudată frenetic a fost cântăreța după fă-care cântec, dăr mai cu sêmă după cântecul lui Brahms „Von ewiger Liebe”, și „Der Schmied”, pe cari le-a predat cu entuziasm și bravură impunătoare. Frumosul cântec de R. Lassel cu textul de Carmen Sylva, „Rosmarin” de Franz, și în deosebi ultimul număr de A. Rückauf: „Das Stelldichein”, a produs mare însuflețire în public, și, în urma aplauselor neîntrerupte, a trebuit să fiă repetate. Sala Redutei a fost îndesată de public.

Serbarea în onôrea Italiei, ce se va da de comitetul național studentesc s'a hotărît definitiv pentru ziua de 1 Februarie anul viitor. Pentru acêsta serbare va veni din Italia d-l Baccelli, ministrul instrucțiunei italiene, studentii, diariști și alte persoane marcante. Cu acêstă ocași se vor bate, de cătră Ligă, medalii comemorative de aur, argint și aramă.

Alegerea episcopului de Roman. Guvernul român a hotărît convocarea marului colegiu electoral pentru alegerea titularului la episcopia de Roman imediat după vacanțele sêrbătorilor. Sunt până acum doi candidați la Episcopia: Archiepreul Pimen, profesor la facultatea de teologie și Archiepreul făcut dîlele trecute, fostul preot Ialomiteanu.

Môrtea unui politician austriac. Conducătorul partidei progresiste germane din Austria Dr. Ludwig Schlesinger a reț

— Să fi de seră la 9 sub ferestra mea. Ia pușca, cartușiera și pălăria, ce vréu să le dai d-lui Tomlin. Spune-i, să mERGă pe cărarea de peste munte și nu prin pas, decă îi este scumpă viața. Spune-i, că eu te-am trimis. Înainte de-a pleca, du-mi calul la căsuliă, însă cu șea bărbătescă pe el și scurtéză-i frăul; m'ai înțeles?

Jenny se întorse apoi în casă; îi succese a intra prin pórta de din dărăt și a merge în odaia ei...

La miezul nopții îmbracă o manta largă, își puse în cap o pălărie, se furișă din casă și grăbi spre căsuliă dela țerm, unde află calul, ce și-l'a comandat. Stringend pe lângă ea îmbrăcămintea bogată, se aruncă în șea, lăsă mantaua să-i aterne de jur împrejur și trăgându-și pălăria pe ochi, plecă încet și liniștit cătră pas. Scia, că Jan, înainte de răsăritul sôrelui, va pleca să și sêvirșescă opera de răsbumare, că numai câte-va ore vor mai trece, până când va încorona și ea jertfa lui, — și nici-odată nu se va mai reintôrce.

Înainte ca o fantomă prin semi-întunecul, ce o încunjura, luându-și adio dela lasă și dela obiectele-i dragi.

— Viața noastră a femeilor nu este fericită, își gândi, numai după-ce îmbătrăuim. De multe ori a dîs'o mama.

Timpul trecu foarte încet până dimineța, când de-odată se deschise înaintea ei pasul, un rënd lung de stânci. Lăsând frăul, dîse câte-va cuvinte calului și începă să scobore pasul.

Se aședă după o stâncă, gata de faptă, și numai la depărtare de 500 yarde dela locul sinistrului. Pirt Jan încă își aștepta jertfa. Când zări figura în gătulejul cel strimt de munte, trase cocoșul pușcei, ținti și descărcă. Bubiutul produsle arma-expres făcu un teribil eou în pas. Cu sbierat de victoriă privi, cum contrarul sêu se rostogolesce fără viață și de pe stâncă pe stâncă sări să se bucure de victoriă. Însă un fior sinistru începă să-l cutremure, când se apropia de figura mută și vedu, oă calul este al Jenney. Se apropia încet și — grozav! În loc de urgisitul Engles, era femeia, pentru care și-ar fi jertfit viața. Din sinul ei țîșnea sângele riu.

(După englesesco).

posat alaltăeri. Germanii din Boemia au pierdut în el un bărbat de valoare.

100,000 pentru „Kulturegylet“. Din Clușă se anunță, că „Kulturegylet“-ul ardelenesc a ajuns erăși în posesiunea unei mari moșteniri. Proprietara Maria Mohay, care a fost înmormântată alaltăeri, a testat „Kulturegylet“-ului proprietatea sa din Câmpianul de Câmpia în valoare de 100,000 fl.

Candidat de deputat „în contra constituției.“ Foile ungurești, și în deosebi „Magyarország“ fac mare șgomot dintr'un oas, ce s'a petrecut zilele acestea înaintea tablei reg. din Tergul Mureșului. Candidatul de deputat sas Dr. Rudolf Schuller s'a prezentat înaintea tablei pentru a face cenzura și a-și primi diploma. După-oe a trecut peste esamen, veni rëndul să depună obiotnuitul jurământ. La partea din jurământ însă, în care se face amintire despre fidelitatea către constituția maghiară, candidatul de deputat declară, că *pe acesta el nu face jurământ.* — Astfel prezintă foile ungurești cazul. Nu putem sci, întrucât descrierea lor corăspunde adevărului. Desul însă, că Secuial Bartha Miklos folosește și acest cas pentru a da năvală în contra școălelor medii ale naționalităților nemaghiare, despre cari dăce, că nu crește cetățenii fideli patriei, oi slobod din ele roiri dușmane și totuși aceste școăle sunt tolerate. Dér ce are a face atitudinea amintitului candidat cu școălele medii nemaghiare?

Serum în contra alcoolismului. În Paris a făcut mare senzația comunicarea doctorului Sappelier și Thebault în ședința de alaltăeri a Academiei de medicină, după care li-a succés a descoperi un serum în contra alcoolismului, ce l'au compus împreună cu apotecarul Broca dintr'un cal alcoolizat măștrist. Serum-ul acesta, introdus în organismul omenesc, produce grătă și disgust față de beuturile alcoolice.

Școălele medii sășesci au fost cercetate în anul școlar 1898/99 în total de 2056 elevi, cari se impart astfel: la gimnaziul din Bistrița 275, Sibiu 239, Brașov 214, Mediaș 180, Sighișoara 210, Sebeș 130, Reghin 120, la școala reală din Sibiu 330, la cea din Brașov 256, la seminar 92.

Kossuth și Eötvös. Erăși s'au unit vechii prietini: Francisc Kossuth și Carol Eötvös. Nu demult se certaseră și Kossuth a repășit dela „Egyetertes“ și a trecut la „Magyarország“, adecă la fracțiunea Ugron. Cum, cum nu, acești „combatanți ai independenței“ s'au împăcat și pupat erăși și, după cum cetim prin foile ungurești, Kossuth va trece erăși la „Egyetertes“.

Faimosul Jezszsky a fost numit conducător al secției pentru *transgresiuni* în ministeriul de interne. Acolo i a și fost locul.

Numirea lui Clary. „Pol. Corr.“ este informat, că contele Clary-Aldringen Manfred fostul ministru președinte austriac, a fost numit locțiitor al Stiriei.

Predici. Poimăne (Duminecă în 19 Decemvre v.) va predica în Biserica Sf. Nicolae din Scheit părintele Dr. Vasile Saftu, ér în biserica din Cetate părintele capelan militar Nicolae Fizeșianu.

Nichita în Viena. După cum se vestesce din Ragusa, principele Nichita al Muntenegrului va sosi cât de curând în Viena. Se susține, că călătoria aceasta stă în legătură mai mult cu afaceri financiare, dér cu toate acestea e posibil, că principele Nichita merge la Viena și pentru alte cause.

Principe ucigaș. Principele Prosper Ahrenberg, care portă rangul de comandant în coloniile din Africa sudică ale Germaniei, și-a chinuit de mörte pe servitorul său arap. Mai întâi l'a îmbetat pe nenorocitul Keen Willy, apoi l'a pus în fiară și l'a torturat în mod barbar. În fine l'a lasat liber să mērgă la coliba lui, însă a dat ordin soldatului de pază să pusece după el. Un glonț l'a nimerit în fluierul picioarelor. Atunci principele s'a dus la arap și

a descărcat două glonțe de revolver în capul nenorocitului arap. Pentru această crimă tribunalul marțial a osendit pe principele la 3 ani temniță și la pierderea rangului, însă — mirare — i-a dat voia să se reîntorcă în Europa.

Tragedia unei familii. În Oradea mare s'a sinucis mai alaltăeri un avocat cu numele Fazakas Imre. Nenorocitul om a sēvērșit acest pas din iubirea estremă, ce o avea față de consorta sa. Nu putea răbda, cum biata femeie. pătîmind de o bōlă internă fără leac, se istovia vędnd cu ochii. A fost operată mai de multe-ori, dér zadarnic; a fost purtată prin străinătate, dér fără folos. Robia patul cu lunile; somn însă n'avea; durerile cumplite nu-i dējeau odihnă. Deja de mult folosește ucigătorul morfiu în cantități mari. În zilele trecute i-se făcuse erăși grozav de rău. Soțul a vęghiat noaptea lângă ea până târziu. Servitorii au vędut, cum el, după ce bolnava a așipit puțin, a început a plānge amar. Era ultima descărcare a crudelor lui suferinți... Diminēta a fost găsit spēndurat în odaia sa. Medicii spun, că încurēnd il va urma și iubita lui soția...

2 Pentru orășeni, funcționari, etc. cari în ocupațiunii sedentare sunt prafurile Seidlitz ale lui Moll cel mai bun remediu prin efectul lor la regularea mistuirei. O cutie 1 fl. se pōte căpăta dînic prin poște de către farmacistul A. Moll liferantului curții din Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provincii se sē cēră preparatul lui Moll provēdut cu marcă și asubscriere.

Pentru masa studenților dela școălele medii și superioare din Brașov au intrat următoarele contribuiri:

Pe lista nr. 42 (colectant Prea On. D-n Avram Pecurariu, protopresbiter gr. or. în Ilia mureșană) *cu totul fl. 22.75*, și anume: Avr. Pecurariu protopresb 5 fl., Maria A. Pecurariu soția de protopresb. 5 fl., Florea Budiu (Zam) 2 fl., G. Suci (Zam) 1 fl., Const. Budiu (Zam) 1 fl., Tina Suci (Zam) 50 cr., Alex. Petrovic 1 fl., N. Enciu paroch (Zam) 50 cr., N. Anca 1 fl. 50 cr., Pavel Popa paroch (Ghialacuta) 1 fl., Toma Tămaș paroch (Visca) 1 fl., Arcad. Olariu (Sirbi) 50 cr., Serafim Olariu (Branisca) 25 cr., Ana Enciu preotēsă (Zam) 50 cr., P. Stef. preot (Micănești) 50 cr., Ios. Oprean paroch (Tirnavița) 50 cr., Ios. Sucu preot (Certejul de jos) 50 cr., Ioanichie Sucu preot (Cărmăzinești) 50 cr.

Esprimăm cele mai vii mulțămite pentru aceste nobile daruri: *Diracțiunea școălelor.*

Sē nu ne amăgim.

„Gazeta Săteanului“ vorbind de zăpada binefăcătoare, ce a cădut în România, promițēnd un an bun și îmbelșugat, își exprimă tot-odată temerea, ca nu cumva rodnicia acestui an s'ă facă sē se uite hotărîrile înțelepte, ce s'au luat. Ar fi rău, decât am crede, că agricultura atērnă dela bunăvoința ninsorii și ploilor și ne-am încrede numai în norocul nostru. Pe asemenea socotēlă nu ne putem lăsa și nu putem lupta cu concurenții, ce-i avem pe piața lumii.

De când Dunărea a fost deschisă comericiului, România s'a desvoltat ca țēră agricolă esportătoare și problema nu e sē avem cât mai mult de esportat, dér sē și producem în astfel de condiții, încât prețul din piața lumii nu numai sē ne acopere cheltuelile de producere, ci sē ne dea și un câștig cuviincios.

Noi, în anii îmbelșugați, — continuă „Gaz. Săteanului“ — sēu mai bine dis în anii când ne intră bani mulți, uităm de anii răi, ce pot sē viă și ne punem pe trăi, ca și cum am avē asigurate asemenea campanii fericite pe fiă-care an. Dēcă voim sē avem poziția sigură pe piața lumii trebuie sē fim totdeuna în stare a ne îndestuala clientii cu marfă bună la calitate și îndestuală în privința cășimei, trebuie sē scim a ne păstra marfa din anii bogăți, dér când nu e preț, pentru anii când preț e, dér marfă nu, trebuie sē avem stocuri și sē scim a ne folosi de ele cum sciu. Americanii. De câte-ori n'am vędut, că recolta prōstă din Statele-Unite n'a putat aduce acea urcare de prețuri, la care ne așteptam tocmai din pricină, că Americanii aruncan în piața stocul vechi și deci își pas-

trau poziția și tot-odată se foloseau de prețurile ceva mai urcate, vędnd cu folos cerealele păstrate pentru asemenea scop.

Inzadar ni-s'ar spune, că așa am apucat, căci nu e adevărat. La noi înflorirea comericiului cu cereale e lucru nou, e din acest veac și am putē dăce chiar din cele din urmă dēci de ani și n'avem nici un drept sē vorbim de obiceiuri strămoșesci în această privință. Dēcă ne-am lua după obiceiurile acestea, atunci ar trebui sē producem cereale numai pentru trebuințele noastre și pentru Constantinopol! Alte timpuri, alte deprinderi trebuie sē ne facem.

În cursul lungii istorii a propășirii omenirii dela starea calor mai de jos sēlbatică până astăzi, nenumerate sunt problemele, care i-s'au impus și pe cari a trebuit sē le deslege ori sē piară. Câte cuceriri, câte născociri n'a făcut mintea omenescă pentru a se ridica dela starea unor sēlbateci, ca Fuegienii — până la starea de civilizația a Angliei, Americii, Franței etc?

Sē nu se orēdă, că descoperirile au cădut așa din senin, ca o mană cerescă, de care s'au folosit omenii. Nu. Multă vreme și-au bătut capul nenumerăți cucetători, până ce-au nemerit, după încercări felurite, deslegarea problemei, ce li-se punea. Observația dedea material și îmboldire cucetării, care folosindu-se de acestea trebuia dela o vreme sē găsescă un mijloc de a învinge greutatea, ce li-se împotrivea. Cătă inteligentă, cătă răbdare n'a trebuit depărtașilor noștri strămoși pentru a se face stăpân pe foc și a-l întrebuișă ca pe cel mai supus rob la tōte nevoile? Că a trebuit pentru a ajunge la perfecția de astăzi, când poți avea la îndemână căldură în stare sē topescă ori-ce sēu măcar cât a trebuit până sē avem nu mai qic chibriturile, dér măcar iasca și amnarul și deci putēnd de a aprinde după voia foc ori unde ne face trebuință de el?

Dér domesticirea animalelor, care a însemnat pentru omenire într'o vreme mai mult decât întrebuișărea de astăzi a electricității, cătă greutate n'a înfășășat? Problema era așa de grea! Sē îmblândesci fiare, cum e cănele, ori animale puternice cum e boul sēu elefantul! Și totuși această problemă s'a deslegat pentru căne pōte chiar fără sē o fi pus, deo-camdată, lămurit înainte, căci s'ar fi părut un vis sēu o nebunie asemenea încercare intrășnētă. Într'un articol din alt an al „Gazetei Săteanului“ am arētat, cum se pare, că s'a ajuns la domesticirea cănelui. Domesticirea altor animale va fi fost mai cu plan făcută și cănele a dat și el ajutor omului în această întreprindere uriașă.

Dér cucerirea mării, pe care a prefăcut'o din noean, ce pare menit a despărți pe vecii popōrele aședate de-o parte și de alta a mării sēu oceanelor, în cea mai ușoră cale de comunicare și în cea mai trainică și mai intimă legătură? N'a fost această o problemă grea, care s'ar fi părut peste putință de deslegat și totuși a fost deslegată, cum ori-cine scie.

Nu mai prelungeșă șirul lung de descoperiri: cucerirea metalelor, întrebuișărea puterii aburilor, tipografia etc., dér sē nu uităm de minuni ca telegraful, telefonul, cinematograful, grafonul, telefolul, telescopul, microscopul și de tōte cuceririle sciințelor, cum e chimia, bacteriologia, medicina etc.

Și când e așa, când Langley, pare a deslegat problema călătoriei prin aer, când aerul lici și hidrogenul lici ne deschid atâtea perspective îmbucurătoare, sē nu pōtă fi deslegată problema irigațiilor, canalisărilor, împăduririlor, pentru a lupta cu reversările și cu seceta; sē nu se pōtă convinge și face în stare agricultorii noștri de a face pământul țerei roditor ca ori-ce alt pământ bine îngrijit, bine lucrat, bine îngrășat?

Credem, că și problema aceasta, dela care atērnă viitorul țerei, se pōte deslega și că e de datorie omenilor de frunte, a conducătorilor noștri, sē se gāndescă și și nōpțe la mijlocele cele mai potrivite pentru a face din agricultura noastră un isvor de putere și bogăția.

Cum am mai spus și altă-dată, pentru desvoltarea agriculturii e de neapărată nevoie sē se desvōlte tōte acele industrii, cari întrebuișeză, ca materiale brute, produsele agriculturii sēu ale creșterii vitelor. Nu credem, că în starea de astăzi a economiei politice se mai pōte susțină, că o țēră trebuie sē se consacre cu totul și esclusiv numai agriculturii. Astăzi o țēră trebuie sē-și încordeze tōte puterile producătoare, dēcă voescă sē-și țină rangul între alte țeri și sē nu fiă cotropită de vecini mai industrioiși și mai ageri în a se folosi de bogățiile firesci ale țerei lor și de avantajile, ce le aduce situația geografică.

Literatură.

Avis literar. La subsemnatul se affă mai multe esemplare din frumosul și interesantul op „*Băile Herculanee*“, sēu „Scădele dela Mehadia“, de renumitul Dr. A. Popovici, medic al Băilor Herculanee, cu prețul de 1 fl., plus porto postal. Avisez pe cărturarii noștri a-și procura acest interesant și folcșitor op, care e provēdut cu 5 planuri topografice. Sunt învoit, ca doritorii de a avē acest op sē mi trimită altă carte în schimb *Ioan Popovici*, inventator gr. or. rom. în Opaticza (p. u. Delta, comit. Timișiu)

O carte valoroșă. În Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov a apărut o nouă carte de mare valoare, scrisă de d-l *Ioan Popea*, profesor la școălele române din Brașov. Cartea este intitulată: „*Caractere morale*“, esemple și sentințe culesse din istoriile și literaturile popōrelor vechi și moderne“. Această carte, atât prin esteriorul sēu elegant, cât și prin cuprinsul sēu bogat, de aproape 400 pagini, este o adevărată podōbă în literatura noastră. Vom căuta s'o facem mai de-aprope cunoscută cetitorilor noștri; de-o-camdată ne mărginim a atrage asupra ei atențiunea tuturor Românilor iubitori de carte; în ea cetitorul va găsi o comoră nespus de prețioșă de învățături, de mângăieri, de însufleșiri spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal. — Se affă de vëndare la Tipografia „A. Mureșianu“, la librăria N. I. Ciureu și la librăria H. Zeidner în Brașov.

Interpelări în afacerea Iancu.

— Telegr. part. ale „Gaz. Trans.“ —

Deva, 29 Decemvre. În congregațiunea de adă, *Dr. Vlad* interpelēză pe viceșpan în *afacerea Iancu*: *Ce pași a făcut pentru a căștiga satisfacțiune adēnc vătămătei națiunii române?*

Interpelantul a fost oprit de a-și motiva interpelarea.

Membrul *Francisc Hossu-Longin* asemenea face o fulminantă interpelare, trăgēnd la răspundere pe viceșpanul și întrebându-l: *ce pași a făcut pentru a împedeca presa maghiară de a vătēma dînic în mod infam națiunea română?*

Viceșpanul răspunde la ambele interpelări în mod *evasiv*. Indignațiunea între Români e la culme.

Sibiu, 29 Decemvre. În congregațiunea comitatului, *Dr. Comșa* din Sēliste interpelēză pentru *revocarea ordinului Perczel* contra colectelor privitoare la *monumentul lui Iancu*. Pretinde sē se dea instrucții procurorilor, cum trebuie sē se pōrte înaintea justiției față cu Nemaghiarii. Trebuie sē se stirpescă esclusivismul de rasă și înainte de tōte sē se dea satisfacțiune pentru *insulta procurorului Lazar din Alba-Iulia*, îndreptată contra apărătorului poporului român, a luptătorului pentru dinastiă și libertatea națională *Avram Iancu*. Discursul a fost splendid și mult aplaudat de către Românii preșenți. Viceșpanul promite, că *va răspunde la interpelare în proxima congregațiune*. După această urmă interpelarea d-lui *Zevedeiș Mureșan*, care cerū de a se lua măsurii urgente în contra pressei maghiare, care agitēză mereu contra dinastiei și naționalităților nemaghiare; cerū mai departe sē se aplice legile în contra diarelor „*Egyetertes*“, „*Budapesti Hirlap*“ și „*Magyarország*“.

ULTIME SCIRI.

Viena, 28 Decemvre. „*Wiener Zeitung*“ va publica în numărul sēu de mână patenta împērătescă, prin care *Coróna* stabilește *cvota* pe o jumătate de an cu 65.6 din partea Austriei și 34.4 din partea Ungariei.

Londra, 28 Decemvre. Din lagērul dela *Chiveley* se anunță lui „*Daily Telegraph*“ cu data de 20 l. c., că *Burii* au făcut un pod peste riul *Tugela*. Operațiunea această a durat o di întregă.

**Dela Tipografia „A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

Scrieri istorice.

„*Povestea unei Corone de oțel*“, opul mult dorit și așteptat al d-nului G. Coșbuc, a apărut în editura librăriei C. Sfetea din București și costă un leu și 50 bani. E scrisă și această carte la înțelesul tuturor și este atât de interesantă, încât cine o ia în mână, nu se mai poate despărți de ea. În istoria aceasta ni-se arată oglinda viuă a faptelor mărețe, prin cari a trecut România până a ajuns la independență. Scenele, ce se descriu din războiul pentru neaterănare, sunt la culme mișcătoare și insufletitoare. Cartea e provădită cu numeroase portrete și ilustrațiuni. Ea stă în legătură cu „*Războiul nostru pentru neaterănare*“ scris tot de d-l G. Coșbuc, așa că cine și-a procurat pe acesta, trebuie să și procure și „*Povestea unei Corone de oțel*“. Sperăm, că frunțașii noștri, înțelegând importanța acestor scrieri, vor stăruii din răspunderi a-le răspândi cât mai mult în popor. Se pot procura ambele cărți dela „*Tipografia A. Mureșianu*“ din Brașov. „*Războiul nostru pentru neaterănare*“ costă 50 cr. (cu posta 55 cr.), ér „*Povestea unei Corone de oțel*“ 75 cr. (cu posta 80 cr.)

Din *Istoria lumii*, „tălmăcită de preotul Constantin Morariu din cartea nemțescă a D-ului Th. H. Welter și întocmită pentru folosul poporului român din Bucovina“, a apărut în editura „*Deșteptării*“ din Cernăuți: „*partea a doua*“. Ea este scrisă tot atât de bine și de ușor, ca și partea întâi, care a avut și la noi mare trecere mai ales printre popor. Prețul 50 cr. (plus 5 cr. porto.) — Cu același preț se mai pot căpăta dela Tipografia „A. Mureșianu“ și câte-va exemplare din partea întâi, adăugând și pentru aceasta 5 cr. porto.

„*Tera noastră*“. Descrierea părților Ardealului dela Murăș spre miază-zi și valea Murășului, de *Silvestru Moldovan*, — e o scriere unică în felul său, atât de călduros apretiată de întreaga diaristică română. Cu deosebire din bibliotecile populare ea n'ar trebui să lipsescă. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr.)

Zarandul și Munții apuseși ai Transilvaniei, descriere de *Silvestru Moldovan*. Cu 9 ilustrațiuni și o schiță. E o carte tot atât de prețioasă și rară în felul său, ca și cea dintâi. Recomandăm și această carte pentru bibliotecile populare, cum și pentru toți Românii, cari vor să-și cunoască țera și nămul lor. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr.)

Memorii din 1848—49 de regretatul *Vasile Moldovan* fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Istorisirile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într'o limbă ușoară și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„*Românul în sat și la ôste*“ Acesta este titlul unei noue cărți, ce d-l *Ioan Pop Reteaganul*, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Este un studiu asupra caracterului Românului, și a apărut în Tipografia „Aurora“ A. Todoran din Gherla.

„*Pintea Viteazul*“, tradițiuni, legende și schițe istorice, de *Ioan Pop-Reteaganul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisirii din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Din cartea d lui *Azentie Severu*, veterarul nostru luptător dela 1848, intitulată „*Răspuns la cartea neștră*“, cu un bogat adaus despre arderea *Aiudului*, se mai pot căpăta exemplare cu prețul de 1 fl. + 5 cr. porto.

„*David Almășianu*“, schițe biografice de *Ioan Popea*. Broșura această, atât de bine scrisă, prezintă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Decembrie 1899.

Renta ung. de aur 4%	99.65
Renta de corone ung. 4%	94.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	99.60
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	99.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	98.30
Bonuri rurale ungare 4%	93.75
Bonuri rurale croate-slavone	93.75
Impr. ung. cu premii	159.50
Losuri pentru rez. Tisei și Seghedin	137.—
Renta de argint austr.	98.45
Renta de hârtie austr.	98.35
Renta de aur austr.	96.05
Losuri din 1860.	135.75
Acții de-ale Băncii austro-ungare	130.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	187.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	234.05
Napoleonori	10.30
Mărci imperiale germane	118.25
London vista	123.40
Paris vista	96.15
Rente de corone austr. 4%	98.75
Note italiene	89.55

Cursul pieței Brașov.

Din 28 Decembrie 1899.

Banotenă rom. Cump.	9.06	Vând.	9.08
Argint român. Cump.	8.80	Vând.	8.05
Napoleonori. Cump.	9.55	Vând.	9.63
Galbeni Cump.	5.62	Vând.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vând.	128.—
Mărci germane Cump.	58.5	Vând.	—
Lire turcesci Cump.	10.73	Vând.	—
Scris. fonc. Albina 101.—	Vând 5%	101.50	

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.
Redactor responsabil: *Gregoriu Maier*.

**Covore, pănuri
pentru padiment.**

**Covore pentru cai,
din fabrica de postav
a lui**

MARTIN H. LANG

colori veritabile, deseneuri frumoșe, foarte durabile, lucrate numai din lână curată, **se vând** — cât vor fi disponibile — cu prețuri reduse și ieftine la fabrica de postav a lui **MARTIN H. LANG** Strada Castelului nr. 59|6| și la prăvălia din Strada Vămii nr. 14.

2—3.796.

In ospătăriile cu vinuri
la „Cocoșu Alb“, Strada Porții Nr. 20,
la „Sfatul vechii“, (alten Rathhaus) T.-grăului Nr. 3,
se capătă afară de vinurile obicinuite și

Vinuri Dessert

recomandabile de sărbători sunt:

	Buteliă mare			Buteliă mică	
	kr.	„		kr.	„
Riesling.	— .70	38	Sherry,	1.50	78
Som,	— .70	38	Madeira,	1.50	78
Steiniger,	— .90	48	Malaga,	1.50	78
Samos, griech Ausbr.	1.50	78	Lacrimae Christi.	1.60	88

Vinurile străine sunt directe importate și se vând și cu decilitru și anume: Samos, Sherry, Madeira, Malaga, à 20 kr. și Lacrimae Christi à 25 kr.
Pentru buteliile góle se bonifică 10 cr. respective 8 cr.
Pivnițele lui **Paul Artz**.

Nu mardale séu încălțăminte vechi.

Din cauza locului mic și a reducerii depositului de ghețe recomandă

FRIEDRICH BAHMÜLLER

Deposit de încălțăminte

Brașov, Strada Porții nr. 15, la cisma mare

Marele asortiment de încălțăminte, pentru bărbați, dame și copii.

Fabricat propriu, lucru de mână calitate recunoscută de bună

cu prețuri de concurență de tot ieftine.

- 1 pár. ghețe pentru bărbați sadea dela fl. 3.20 cr. în sus
- 1 „ „ „ cu besetz „ „ 3.80 „ „ „
- 1 „ „ „ dame „ „ 3.50 „ „ „
- 1 „ „ „ copii după mărime „ 1.20 „ „ „
- Asortiment mare în ghețe de bal dela „ 1.20 „ „ „
- Pantofi de casă bun, călduroși cu talpă de păsă de piele dela „ — .90 „ „ „

Recomand și galoci veritabili rusesci, aduși direct din Petersburg. Marcă recunoscută de cea mai bună. Cel mai bun mijloc contra trigului și umezelei, care le scot la vânzare de ași încolo mai ieftin ca orș și ce concurență.

Vândare numai cu bani gata.

Comande de ghețe, după măsură și după cele mai moderne fasones, se execută în atelierul meu prompt.

5 - 6.768.

Trainic, ieftin și bun.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădită cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celorl mai cerbicioșe la stomach și pânțee, în contra căreilor și arelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorrhoidelor și a celorl mai diferite hóle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încóce. — Prețul unei cutii originale sigilate 1 fl. v. a. Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătórescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădită cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll. Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (trotat) alina durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de rēcálă. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Sapun de copii a lui Moll.

Cel mai fin sapun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a pele, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucati 20 cr. Cinci bucati 90 cr. Fie-care bucată de sapun pentru copii este provădită cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin **Farmacistul A. MOLL**, c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9. Comande din provinciă se efectuează gílic prin rambursă postală. La deposite se se cêrá anumit preparatele provădute cu iscalitura și marca de apărare a lui A. MOLL. Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartler.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numeral à 5 cr. se viad la Librăria Nic. I. Ciureu și la Eremias Nepoții.

Prețuri ieftine, serviciu solid.

De Crăciun

recomandă **depositul** bogat asortat cu haine gata, pentru bărbați și copii și adulți din stofe fine, indigene și streine, precum și albituri, pălării, umbrele și cravate, cu prețurile fabricii, foarte ieftine.

Successorii I. ASCHER

Brașov, strada Porții nr. 1.

Asortiment bogat.